

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Sortisorii nefrancați nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămit.

N^o. 269.

Duminică, 30 Noemvre (12 Decemvre).

1886.

BrașovŪ, 29 Novembre 1886.

Orî încătrău ne-amŪ arunca privirile, nu întîlnimŪ decătŪ o stare de lucruri confusă și posomorită. Și din ce privimŪ mai multŪ ne convingemŪ, cā dreptate a avutŪ marele strategŪ germanŪ cānd a ȳisŪ, cā în curēnd va trebui sē se hotārascā la unŪ felŪ, cāci greutățile, ce le impune statelorŪ situațiunea de față suntŪ pentru durată insuportabile.

Crisa ministerială francesă, care a venitŪ pe neașteptate, a făcutŪ sē se încordeze din nou relațiunile între Germania și Franca. FostulŪ șefŪ de cabinetŪ și ministru de externe francesŪ Freycinet era cunoscutŪ la BerlinŪ ca unŪ amicŪ alŪ păcii și ca unŪ partisanŪ alŪ unei politici conciliante față cu Germania. Freycinet, care se bucurā de renumele unui capabilŪ bărbatŪ de statŪ, a doveditŪ nu de multŪ, prin numirea amicului sēu Herbertte ca trimisŪ alŪ Franței la BerlinŪ, cā urmārește în totā seriozitatea tendința de a se înțelege în modŪ pacificŪ cu guvernulŪ germanŪ. Retragerea lui Freycinet a deșteptatŪ nouē temeri în BerlinŪ și pōte cā în legăturā cu aceste temeri stā și scirea, ce-o aduserā mai tōte ȳiarele din Bucuresci, cā principii de Hohenzollern, cari s'au întorsŪ la BerlinŪ, s'arŪ fi exprimatŪ, cā e cu puțință sē izbucnescā cātŪ mai curēndŪ unŪ rēboiu cu Franca.

Deocamdatā aflāmŪ cā cu formarea noului cabinetŪ francesŪ a fostŪ însărcinatŪ d-lŪ Goblet, care în fondŪ are aceleași vederi politice ca și Freycinet, dēr nu se bucurā nici de atātea simpatii în camerā, ca acesta. SuntŪ mari neînțelegerile între partidele și grupurile din parlamentul francesŪ și de aceea este puțină speranță de stabilitate în sferile conducătoare ale Republicei. FiindŪ rugatŪ sē între ca ministru de externe și în noulŪ cabinetŪ, Freycinet sē fi declaratŪ cā cu nici unŪ chipŪ nu mai voiesce sē fi ministru, ēr ministrulŪ de rēboiu Boulanger sē fi ȳisŪ, cā numai sub douē condițiuni va rēmanē în postulŪ sēu, adecā decā i se va primi proiectulŪ sēu de organizare a armatei și decā guvernulŪ va sprijini cererea sa de a i se vota unŪ creditŪ de trei sute de milioane.

Trebuie sē deștepte mari temeri de altā parte, mai cu sēmā la Viena, scirile ce sosescŪ din PetersburgŪ.

GuvernulŪ rusescŪ e hotārītŪ, ne spune telegrafulŪ, ca sē formeze unŪ corpŪ de voluntari cu destinațiunea pentru Bulgaria, și pentru acestŪ scopŪ se compunŪ deja cadrele alegēndu-se cei mai bravi soldați din regimentele de sudŪ rusesci. FaptulŪ acesta denotā hotārirea Rusiei de a merge înainte pe cārarea apucată, lucrāndŪ de capulŪ ei și fără conșlegere prealabilă cu celelalte puteri semnatare.

DiarulŪ oficialŪ alŪ guvernului rusescŪ vine sē constate, cā Rusia este decisā a îngriji ca liniștea și ordinea sē fi susținute în OrientŪ. Cu alte cuvinte nesuccesul misiunii lui Kaulbars voiesce sē-lŪ corēgā d-nulŪ de Giers trimițēndŪ unŪ corpŪ de voluntari pe capulŪ Bulgariei.

Intr'aceea deputațiunea Sobraniei bulgare se aflā pe cale spre BerlinŪ. La Viena contele Kalnoky a vorbitŪ cu deputații în modŪ fōrte amicalilŪ, dēr le-a declaratŪ, cā nu-i pōte primi în modŪ oficialŪ și nu pōte discuta cu dēnșii cestiuni concrete. Causa, cā numai ca privați au pututŪ fi primiți de ministrulŪ de externe, este refuzul categoricŪ alŪ ambasadorului turcescŪ de a-i introduce cum se cuvine din parte-i, ca reprezentantŪ alŪ puterii suzerane.

Deputațiunea bulgară voiesce sē se informeze despre vederile guvernelorŪ europene cu privire la soluțiunea cestiunii bulgare.

Anevoia ne vine a crede cā domnii Grecov, Stoilov și Kalcev se vorŪ întōrce mai luminați ca cum au plecatŪ din Sofia. Li se

vorŪ face promisiuni vage, dēr în fondŪ tōte vorŪ rēmanē cum au fostŪ, nici una din puteri nu va sārî în ajutorulŪ regenței bulgare.

C'unŪ cuvēntŪ, este totŪ mai învederatŪ, cā încurcătura diplomatică de aȳi nu se va putē delātura pānā ce nu vorŪ bubui tunurile.

Șansele unui rēboiu cu Rusia.

În numărulŪ sēu dela 2 Decemvre a. c. „Pester Lloyd“ publicā unŪ articolŪ, scrisŪ de unŪ militarŪ, în care se examinează mai deaprobe șansele unui rēboiu eventualŪ cu Rusia. Este de interesŪ, credemŪ, a cunoșce pārerile autorului acestui articolŪ. Dupā ce aratā, cā nu voiesce nicidecum sē facā numai senzațiune, scriindŪ despre rēboiu și alarmāndŪ lumea, ci crede de lipsă ca de cu vreme sē se discute cestiunea însemnatā a pericolului, ce ar amenința eventualŪ monarchia nōstrā din partea Rusiei, colaboratorulŪ militarŪ alŪ lui „Pester Lloyd“ continuā astfel :

„Ar însemna a comite o crimă în contra poporului nostru, decā amŪ ascunde, și nu i-amŪ spune în gura mare, cā pentru noi nu pōte fi unŪ lucru mai seriosŪ și care sē ascundā în sine mai mare nenorocire, ca unŪ rēboiu cu Rusia. Puterea colosală a acesteia, reprezentatā prin unŪ teritoriu colosalŪ pe care nu mai apune sōrele, prin cifra absolutŪ mare a populațiunii sale printr'o armatā numerosă, de nou organizatā și, precum se ȳice, fōrte bine armatā, ca o cavaleriā, care este de trei patru ori mai mare la numărŪ decātŪ cavaleria tuturorŪ celorlalte armate — acēstā putere colosală condusā de o voință absolută, ce nu e legatā de nici o lege, de nici unŪ dreptŪ, de nici o stavilă, ar trebui se aparā în ochii spectatorului superficialŪ ca o fatalitate, cāreia nu i te poți opune, și de care a fi înghițitā este condamnatā omenirea. Dēr același spațiu, care face sē aparā Rusia atātŪ de grozavā, este totodatā și slăbiciunea ei; cāci elŪ risipește puterile, îngreuiază concentrarea lorŪ, întārȳiā tōte transporturile de trupe ajutătoare, și în fine chiar și prin drumuri de ferŪ pōte fi paralizatŪ numai pānā la unŪ punctŪ anumitŪ, care este încă de parte de a satisface cerinței minimele ce o face strategia modernă.

Ce-i dreptŪ Rusia a l atŪ o mēsurā în contra acēsta, făcēndŪ din Polonia rusescā, Podolia și Volhinia prin aședarea de nenumērate garnisōne deja în timpŪ de pace o tabērā formală de rēboiu și înaintāndŪ trupe în numărŪ mare pānā aproape de grānițele nōstre. Mai alesŪ cavaleria este acolo reprezentatā cu 20—30 regimente și baterii cālārețe. La prima ochire acēsta se pare fōrte îngrijitorŪ și ar trebui sē credā omulŪ, cā în asemeni imprejurări va fi cu neputință, sē mobilisāmŪ trupele nōstre în Galiția și sē executāmŪ concentrarea strategică. PericolulŪ, ce ne amenință aici, este fără îndoielă mare și vine mai cu sēmā dela cavaleriā, care pōte înainta iute și ajungēndŪ la drumurile de ferŪ și la șosele le pōte distruge și ne pōte cauza totŪ felulŪ de stricāciuni din cele mai seriose în multele orașe neîntărite, unde se aflā stațiunile de recrutare de cātră cari se face mobilizarea și unde suntŪ magazinele de augmentare și de munițiune. Trupele de infanteriā inimice vorŪ fi în acēstā privință mai puținŪ periculoșe, pentru ca sē le putemŪ preveni cu mēsurile nōstre de apērare înainte de a putē veni în ajutorulŪ cavaleriei ce a pornitŪ înainte. Trebuie dēr sē ne așteptāmŪ la o conturbare trecătoare a mobilisārei nōstre în Galiția cu atātŪ mai multŪ, cu cātŪ este cu puțință ca, conformŪ vederilorŪ practicate decurēndŪ în Bulgaria în privința dreptului internaționalŪ, sē se întēple o infracțiune a grānițelorŪ nōstre încă înainte de declararea de rēboiu, care mai pe urmā va putē fi desavuatā și regretatā, dēr nu înlăturatā.

„Noi, din parte-ne, nu trebuie sē fimŪ lāsati nici unŪ momentŪ la îndoielă, cā printr'o dispozițiune de alarmŪ practicā, ce se va estinde peste întregā țērā māriginasā, și prin alte mijloce de apērare, suntŪ deja astāȳi tōte pregătite, spre a întēpina cu putere asemeni eventualități și a le paralisa. În tōte orașele Galiției suntŪ deja

acum garnisōne, și se aflā acolo bataliōne de Landwehr, cari potŪ face în prima liniā serviciulŪ apērării, pentru ca mobilizarea armatei de liniā sē nu fi întārȳiatā. Afārā de acēsta avemŪ deja unŪ numărŪ însemnatŪ de regimente de cavaleriā în Galiția și multe din ele în cea mai mare apropiare de grānița Galiției. Orî cātā temeritate amŪ atribui cavaleriei rusesci și orî cātŪ ar trebui sē ne așteptāmŪ la unele nenorociri dincōce de grāniță, totuși cālāreții ruși se vorŪ gāndi de douē ori de-a intra așa departe în Galiția, încātŪ sē nu mai ēsā teafēri dintrinsa. Cum am ȳisŪ, nu se pōte nimeni îndoi, cā la noi totulŪ e pregătītŪ pentru a primi pe nepoftiți oșpeți cum nu le va plăcē nici decum; dēr la acēsta trebuie sē conluere cu trupŪ și sufletŪ tōte autoritățile civile și întregā populațiune. Acēstā cerere va fi primitā de sigurŪ ca însuflețire de țēra ce se aflā în față dușmanului ei ereditarŪ. . . .

Mai departe autorulŪ articolului spune, cā nu e nevoie sē mai dovedescā destoinicia armatei austro-ungare, care decā nu mai multŪ, dēr celŪ puținŪ egalā cu a Rusiei este. Pe lângā destoinicia și conducere mai jōcā rolŪ în rēboiu și noroculŪ. — În fine rēspundēndŪ ȳiarului „Nord“, care ȳice, cā armatele ce ar voi sē pētrundā în inima Rusiei nu s'ar mai întōrce îndērētŪ, precum a pāțitŪ CarolŪ XII și Napoleon I, încheiā.

„Decā amŪ fi siliți vrodatā sē ne rēboimŪ cu Rusia și amŪ intra în ea, cum presupune „Nord“, nu ne-amŪ duce nici la Moscva, nici la PetersburgŪ, ci ne-amŪ stabili la Vistula și prin acēsta i-amŪ paralisa pe Ruși, ca sē nu ne mai pōtā strica nici nouē, nici Europei. Veȳi bine atunci amŪ da de perplexitatea, cā ce sē facemŪ cu Polonia nou cāștigatŪ; și așa chiar unŪ rēboiu norocosŪ cu Rusia ne aduce încă alte perplexități. Des-tulŪ temei, ca sē ne decidemŪ la rēboiu numai printr'o ultima ratio...“

Din dieta croată.

În 7 Decemvre s'au începutŪ în dieta croată desbaterile asupra bugetului.

Președintele: Contra propunerii comisiunii bugetare d'a primi dieta bugetulŪ țērii pe anulŪ 1887, deputatulŪ Dr. Derencin și soții sēi au imānatŪ următoarea propunere: „Subscriși aducŪ următoarea rezoluțiune: dieta amānā desbaterea bugetului țērii pe 1887, pānā cānd responsabilulŪ guvernŪ regescŪ alŪ țērii va arāta clarŪ basa pe care stau față cu înțelegerea și interpretarea hotāririlorŪ principiare și esențiale ale pactului din partea guvernului ungurescŪ etc. precum se vede în renunțitulŪ deputațiunii regnicolare unguresci.“

DeputatulŪ Beruta propune sē se desbatā mai întēiu propunerea lui Derencin și numai dupā cāderea acēsteia sē încēpā desbaterea bugetarā.

Președintele Hrvat e în contra propunerii lui Beruta, cāci atunci s'ar amāna desbaterea bugetului și ar trebui sē se voteze indemnitatea, ceea ce ar însemna primirea indirectă a propunerii lui Derencin și acēsta nu o doresce dieta. ReporterulŪ Miskatovici are cuvēntulŪ. (Neliniște în stānga, strigări: Nici măcarŪ sē se voteze nu lasā elŪ!)

ReporterulŪ Miskatovici începe a vorbi. Președintele Hrvat intrerupēndŪ: Vē rogŪ, desbaterea generală a începutŪ, d-lŪ raportorŪ are dreptulŪ a vorbi numai ca atare.

RaportorulŪ Miskatovici polemizează contra propunerii lui Derencin. ElŪ nu crede, cā partida acestuia se interesează seriosŪ de ceea ce conține nunțitulŪ sēu renunțitulŪ. AltfelŪ stā lucrulŪ cu clubulŪ centrului, care stā pe basa pactului. Acesta binevoiescā a avea răbdare, pānā ce dieta e în pozițiune a și da pārererea asupra nunțitului sēu renunțitului, sēu a propune ca dieta sē desbatā nunțitulŪ. Dieta n'a propusŪ acēsta și așa propunerea lui Derencin cade. Decā clubulŪ centrului crede, cā prin atitudinea lui folosește nunțitului se însă, cāci dieta ungurescā are același dreptŪ ca și cea croată, și ar putea lua o hotārire opusā celei a dietei croate. Sfătuesce sē mai aibā răbdare cāteva luni, atunci totulŪ se va clarifica, și propune trecerea la ordi-

nea țilei. Recomandă proiectul de bugetă ca basă a desbaterei speciale.

Deputatul *Derencin* e surprins de vorbele raportului, care n'a răspuns, decât guvernul are dreptul să nege și să lase a se nega drepturile țării. Oratorul n'a făcut propunerea din curiozitate, căci el cunoștea părerea Banului, ci a făcut-o în interesul țării, vrea să arate acesteia, că guvernul nu apără drepturile țării, că partida lui îi urmărește orbește, căci ea nu știe unde o duce Banul. Oratorul crede, că guvernul trebuie să arate pe ce basă stă, căci și guvernul unguresc s'a declarat solidar cu renunțatul. (Nu! în dreapta). Dr. *Derencin* cetesce un pasagiu din renunțat, care pretinde cunoștința limbei unguresc pentru funcționarii instalați în Croația.

Deputatul *Dr. Mazzura*: Ați auzit?

Deputatul *Gyurcovič*: Cine a scris această?

Deputatul *Derencin*: Președintele deputației unguresc și raportorul ei, care cred că n'au mințit. (Ilaritate generală.) Oratorul protestează contra insinuației lui *Miskatovič*, că propunerea e ușuratică. (Aplauze în stânga.) Oratorul cere, ca guvernul să-și facă datoria și să apere legea, pactul e o lege; guvernul trebuie să-l apere. (Jivio în stânga.) Pozițiunea ce o ia azi guvernul unguresc n'a avut loc mai rainte, căci renunțatul negă existența acestei țări. Renunțatul ar fi trebuit să provoace o declarațiune a Banului, căci acestuia i se pretinde să execute însărcinările ce i le dă guvernul unguresc. Banul trebuie să se exprime, decât recunoștea această, căci el are să apere curățenia legii. Guvernul să declare pe față și cinstiți, ce socotesce el despre raportul Croației cu Ungaria. Banul nu s'a exprimat niciodată în această privință, ci s'a provocat numai la aceea, că l'a pus aci încrederea guvernului comun. E straniu, că raportorul vrea să oprască pe Banul d'a răspunde, ceea ce nu e trebuia lui. Consolarea, că dieta va rezolva renunțatul, nu o poate admite oratorul, căci el crede că majoritatea se declară solidară cu renunțatul, și deci din această parte n'astăptă nimic. Nunțatul este cea din urmă liniă de retragere. Nu e nicidecum periculosă a provoca o declarațiune meritorie. *Derencin* astăptă, că și majoritatea se va întrepune pentru limba țării. (Jivio!) Dece Ungaria rupe tractările, asta nu e o mare nenorocire.

Deputatul *Kamenar*: Nu, cel mai mare noroc, ca să scăpăm odată de ei!

Derencin continuând țice, că guvernul e autonom și e independent de Budapesta; decât în această privință Banul nu vrea să vorbească nimic și să declare solidară cu guvernul unguresc, atunci acesta e regretabil; nici un ministru unguresc nu se va lăsa să fiă tractat de președinte că un sclav, cu atât mai puțin se poate lăsa Banul. Recomandă propunerea sa spre primire.

Banul *Khuen-Hedervary* recomandă bugetul spre primire ca basă a desbaterei speciale. Propunerea lui *Derencin* și soții nu se poate primi și crede că pentru acesta nu mai e nevoie de motive. Se miră că propunerea a purcesă din acea parte a camerei Majoritatea s'a exprimat deja asupra deputației regnicolare. (Jivio! în dreapta.) Oratorul țice că opozițiunea cere războiul, ăr el și majoritatea doresc pacea. Impută opoziției neconsecință. (Neliniște în stânga.)

Deputatul *Zoric* constată, că guvernul nu duce țera pe calea cea dreaptă. Situațiunea de acum e o urmare a pretențiilor neindreptățite din partea Ungariei și a cedării și moliciunii guvernului. Oratorul citează vorbele contelui *Sermage* în dietă acum 54 de ani, că Maghiarii încă atunci erau cunoscători ca suprimătorii drepturilor cererilor ale Croației. Procederea Maghiarilor e nelegală. (Jivio în stânga.)

Cu acesta s'a încheiat ședința.

Bugetul de războiu al Italiei.

Guvernul italian a prezentat parlamentului cereri noi pentru scopuri militare extraordinare. E vorba de 25 milioane franci, care au să se împartă egal între ministeriul de războiu și între cel de marină. Din această sumă se vor cheltui 12.8 milioane în 1886/87 și 12.2 milioane în 1887/88.

Ministrul de războiu pretinde 2 milioane pentru cumpărări extraordinare de cai, spre a împlea neîntârziat lacunele ce sunt în regimentele de cavalerie. Se mai cer 3.3 milioane pentru puscă, și anume parte pentru a continua transformarea puscilor după modelul din 1870, parte pentru procurarea de puscă nouă, deoarece Italia nu poate rămâne îndărătul celorlalte state în privința puscilor.

Se mai cer 2 milioane pentru complectarea proviziunilor de mobilizare la infanterie, la geniu, la trupele alpine și în fine pentru forturi. Pentru construirea de forturi de închidere se cere pentru 1886/87 un milion și un alt milion pentru material de geniu, pentru armarea fortărețelor și pentru artileria grea. Stavila-

rul prin golfurile Speției va înghiți încă 1.7 milioane; 1.5 milioane va fi necesar pentru construirea și sistemizarea edificiilor militare.

Ministrul de marină cere pe 1886/7 suma de 6.5 milioane, pe 1887/8 suma de 6 milioane, care fac parte din suma de 30 milioane ce s'au votat în 1884 pentru scopuri estra-ordinare ale marinei. Se vor mai face cereri pentru ridicarea puterii marine a Italiei. Cu totul se cer 22 de milioane, 12.8 pentru 1886/7 și 12.2 pentru 1887/8.

Dela 1881 până la 1886/7 s'au încuvințat ministeriilor de războiu și de marină suma estra-ordinară de 328,048,543 franci. În același period de timp cheltuielile ordinare pentru armată și flotă de 225,573,730 franci în anul 1881 s'au sporit la 278,973,401 franci în 1886/7.

SCRILE ȚILEI.

Lucrările pentru delimitarea hotarelor dintre *Austro-Ungaria* și *România* vor începe peste câteva țile.

—x—

Cetim în „Românul”: „După cum se știe, negocierile pentru încheierea convențiunii comerciale cu *Austro-Ungaria* vor începe luna viitoare în București. O foie oficioasă spune, că guvernul nostru va stăruie spre a se acorda o protecțiune eficace industriilor existente în țară precum și celor care s'ar putea înființa de azi înainte; asemenea punctul culminant la care delegații noștri țintesc este asigurarea exportului produselor noastre agricole și ale vitelor. Fără îndeplinirea acestor condițiuni guvernul este hotărât a nu încheia nici o convențiune.

—x—

O comisiune de trei oficeri a inspectat er *gimnaziul român* de aci, să vedă decât e potrivit pentru spital.

—x—

Profesorul *Dr. Schrüer* din Friburg a ținut în 2 Decembrie o conferință în Karlsruhe despre cultura germană și mândria națională streină. Intre altele țice că Germanii să învețe dela Englezii a câștiga adevărata mândria națională mai ales față cu Ungurii și Cehii, care caută să păgubescă și să nimicească ființa și nisuița germană. — Dér cea română, dér cea sârbescă dér cea slovacă etc?

—x—

Reuniunea filială de maghiarizare din *Mediaș* are de gând să înființeze acolo un asil de copii și o bibliotecă populară. — Românii să bage de seamă, să nu cadă în cursă.

—x—

Un cercular al firmei comerciale *Ioan Manole* și fiu din *Brașov* face cunoscut, că de aci înainte comerțul ei de produse și comisiune se va purta numai sub firma *Diamandi I. Manole*, fiind desfăcută tovărășia.

—x—

Foile unguresc vreau să ne prezinte ca român pe un gendarm din *lobbgyfalva*, *Alexandru Moldovan*, care și-a maghiarizat numele în „*Hunyady*”. — Putem spune cu siguranță, că nu e român, ci s'ar meanț s'ar jidan, căci Românul neaoș nu și batjocuresc numele familiei. Românii, care au nume maghiare le au din timpul iobăgiei, impuse lor cu forța.

—x—

Pertractarea finală a *Buciumenilor* inculpați pentru furtul de aur dela *Vulcoiu* se va începe, înaintea tribunalului din *Alba-Iulia*, în 14 Decembrie n. Pertractarea va dura mai multe țile din cauza marelui număr a acușătorilor.

—x—

Principele Ferdinand de Hohenzollern va obține dela ministrul român de războiu un concediu de doi ani de țile, ca să urmeze școlă de războiu din Germania, după care se va întorce să se stabilească în România. Amândoi principii au plecat deja în Germania.

—x—

Guvernul francez a permis tinerilor oficeri români să frecventeze școlă de stat major din Franța.

—x—

„Telegrafului se comunică din *Rusciuc*, că sunt chemați a trage la sorți în Bulgaria peste 12,869 Bulgari, 117 Evrei și 3,077 Mahometani, în total 16,863 recruți.

—x—

Un oficer *muntenegrean* desertor, cu numele *Ivanovič*, a fost espulsat de pe teritoriul României.

—x—

La primăveră se va ținea în *Pesta* un congres al tuturor reuniunilor de maghiarizare. — Atunci să veți banchete!

—x—

Țiarele din România înregistrează șgomotul, ce s'a răspândit, că în mai multe localități ale *Bulgariei* a izbucnit *colera*.

La 1 Decembrie n. s'a făcut o execuțiune pentru dare la un locuitor din *Mojzen* în *Maramureș*. Bărbatul și femeia se opuseră și gendarmii care asistau la executare vor să se ducă de acolo legați. Acesta a amărât atât de mult pe casnica păreche, încât femeia smulse pușca din mâna unui gendarm și împușcându, trânti pe un alt gendarm mort la pământ. Autoritatea fu încunoscințată despre acesta.

—x—

Teatru — La reprezentațiunea ultimă de *Joi séra*, „*Othello*” de *Shakespeare*, a fost și mai îndesuită de publică sala teatrului. Succesul datorit d-lui *Morisson* (cu *Othello*) a fost strălucit. Azi se dă „*Narciss*” cu d. *Morisson* în rolurile de căpetenie. Vom vorbi despre rezultatul acestor reprezentații mai pe larg în numărul viitor.

De pe valea *Agrishiului*, Decembrie 1886.

Stim. d-le Redactor! În nr. 221 al „*Gaz. Trans.*” din anul acesta am cetit o corespondență de sub bătrânul *Meseș* al *Ardelului*, prin care se constată slăbiciunea și rîvna prea mare de câștig a uncr indiviți de ai noștri ca isvor și motiv păgubitor pentru națiune în genere, ăr în specie pentru cauza instrucțiunii poporului nostru.

Am cetit cu serioasă atențiune această corespondență și pe cât de durerosă este descoperirea ce se face prin ea, pe atât de adevărată o aflasem în tot cuprinsul său. Cunoscând împrejurările și sciind prea bine cum stau treburile și ocărmuirile din aceste părți trebuie să fiu de acord cu corespondentul respectiv și dimpreună cu el să constat, că unul din cele mai de căpetenie motive al deschiderii și înființării școlii cu limba de propunere maghiară în comuna *Bucium* a fost fărăndoială neglijința și nepăsarea periculoasă a unor preinși ocrotitori și capi ai poporului nostru din aceste părți.

În comuna *Bucium* nu era lipsă de această școlă maghiară, pentru că acolo se află școlă confesională română gr. cat. cu doi învățatori, care își împlinesc datorițele lor precum se cuvine. Document despre această este împrejurarea, că deși școlă amintită maghiară este deja înal doilea an dela deschiderea sa, totuși în anul trecut școlă românească a fost cercetată de patru copii de *Evreu*, ăr în anul acesta de șapte și încă fiii celor mai de întâi *Evrei*, care bucură plătesc învățătorilor români, vedându progresul îmbucurător ce-l fac aceștia, și nu se îndemnă nicidecum a-și trimite fiii la școlă ungurescă, unde cea mai mare greutate se pune pe aceea, ca să cânte cântece naționale unguresc.

Ce lipsă au avut Ungurii să înființeze în *Bucium* școlă ungurescă, când din 170—200 școlari români că sunt obligați la școlă de obicei în fiecare an, abia o singură fetiță se află înscrisă la acea școlă, fiind tatăl acesteia amestit de o anumită inriurință ungurescă?!

Durere însă, că deși fruntașii *Buciumeni* își știu conduce poporul lor românesc așa, câtă acesta își păzește școlă sa cu o iubire încă mai înfocată ca până acum și nici să audă nu vră de școlă ungurescă, de care n'are lipsă.

Cu toate acestea însă școlă ungurescă este împoparată cu copii de Român din comunele vecine, cum de exemplu din *Restolul mare*, *Restolul deșert* și *Agrishiu*. Copiii români din aceste comune cercetă școlă ungurescă, unde în tot pătratul de oră barem odată cântă „*Ald meg Isten a maghart!*” Și decât cineva întrebă, pentru ce își trimit acești părinți copii lor la școlă ungurescă, pe care nu o cercetă decât numai câțiva *Israelii* și puțin *Unguri*, — știți ce-ți răspund ei?

Unii țic, că la noi e popa dascăl și că acesta nu înveță nimic pe copii și nu stă de școlă, alții însă își răspund, că al nostru dascăl n'are grija copiilor, își află alte ocupațiuni, i lipsese poate și știința, dér și bună-voința ca să învețe pe copii, ăr noi am dori ca copiii noștri să înainteze, să învețe ce-l puțin a scrie și a ceti, căci pentru aceea ne trudim.

Ătă déră, că forțe dreptă a grăit corespondentul de mai sus, când a țis, că acești omeni de mult doreau să aibă școlă pentru copii lor și că lipseu învățătorii bun mai în toate comunele din jurul acesta, afară de *Bucium* și *Bogdana*, ăr lipsa aceasta, precum forțe corectă a arătat, a servit de motiv înființării școlii unguresc din *Bucium*.

Sub atâr împrejurări mai bine ar fi, ca acei preoți și învățatori, care au luat asupra lor chiamarea sântă de a lucra pentru ocrotirea, înaintarea și luminarea poporului și nu vră, ori nu sunt în stare a-și împlini datorița lor, să și elibere sufletul de această grea responsabilitate înaintea omenimei și a lui Dumnezeu și, retrăgându-se din postul lor, să lase altora această sarcină, care cu brațele deschise sunt gata a-o primi și cărora nu le lipsese nici capacitatea și nici bună-voința de a lucra cu zel pentru mântuirea și luminarea poporului.

N'au dreptul cei ce dicu, că nu-și pot afla învățătorii buni; se poftesc numai ca să-și ceară, să-și caute și ce li-se cuvine să nu li-se subtragă și atunci de sigur învățătorii buni își vor afla. Dacă însă aceștia vor să tractați ca nise servitorii și li se va subtrage mereu din plată până când vor fi siliți să ia lumea'n cap, atunci nu e mirare, că nu-și pot căpeta învățătorii buni.

Veteranul.

Restolțiuul mare, 20 Noemvre 1886.

Domnule Redactor! Tăcerea de multe ori se esplică a fi bună, însă nu-ți poți sufoa graiul cu ea, când te simți lovit, căci „qui tacet, consentire videtur”. Un anonim de sub Meseșul Ardealului în Nr. 221 al prețutului d-vostre dăru dăce, că pentru unele sate din protopop. Almașului mare pentru aceea nu se capătă învățătorii, fiindu că preoții „nemulțumindu-se cu cele ce le-a dat Dumneșu” se înțeleg cu „protopopul, cunoscătorii și inspectorul școlii locale” și împărțind salariul între sine „rămân de pre unu an pre altul și ca învățătorii interimali”.

Ca unul ce iubesc adevărul și urăsc din suflet neadevrul, după ce cele aci duse se demonștră cu provocarea la cele întemlate în Restolțiuul înfățișat ca exemplu, pentru mine îi reflectez: cum că deși trebuie să recunosc aceea, că devenind stațiunea acăsta în vacanță nu am publicat concursu, ci am ocupat în 2 ani eu postul de învățător, și deși în acestu mod s'a făcut abatere dela procedura pretinsă de lege și referitoare la casuri de vacanță, der totuși nu pot recunoșce și aceea, că prin acăsta aș fi avut în vedere să încenez păcătosul scopu ce mi se impută. Și etiă pentru ce nu: Eu introdus fiindu ca preot în Restolțiu deși nu era casă parochială, a trebuit să observ strict regula: „unde sunt oile, trebuie să fiă și păștorul”. Inse în satu nici case de inchiriat încă nu se capătă, er rădicarea unei case par. repede încă era cu neputință a se efectui. Deci poporul, care a știut mai bine decât anonimul, că unu preot nu pte trăi în coră și și pre la noi bruneții Indiei, s'a plâns cătră Prea Ven. Cons. Metr. din Blășiu că n'are unde a mă încuarta decât în școlă, și s'a rugat ca acăsta să nu se dea la concursu, până ce ar rădica casa par. ci pentru lipsa de cartir să mă aplice pe mine și de învățător, ceea ce s'a și întemplat. Neputendu-se inse gata plannita casă par. în unu anu, am mai subșternut o rugare la of. prot. spre înaintare la Prea Ven. Cons. metr. și conformu răspunsului primitu dela of. prot. erăși mi s'a concesu și pre alu doilea anu școlasticu ocuparea postului de învățător.

Astfel stând der lucrul rezultă de sine, că eu acestu privilegiu deși odios, der obținut pe cale atăt de netedă și competentă, nu am violat ilegalmente dreptul nimenui. Apoi și altcum în timp de doi ani am putut și am și desfășurat și pre acestu teren sublim prin activitatea mea atata rezultat, cătu numai se pte ajunge pre lângă unu zel, ce de tôte laturile numai nepăsare întemplină.

Deci din cele aci espuse se vede, că după ce numai cu scirea și voința espresă a celor competenți am putut ocupa și postul de învățător și încă numai din împrejurări bine precumpenite, aserțiunea anonimului nu e basată pre cunoscința mai de aprăpe a lucrului.

Anonimul mai dăce că: „în anul trecut s'a publicat concursu în urma căruia s'au și aflat (doi) concurenți. N'a putut însă nici unu dobândi postul de învățător, căci am știut căuta nodu în papură.” Lucrul în adevăr probéză contrariul. Și etiă pentru ce: E lucru notoriu, că poporul nostru cărturarii cară tacu în biserică îi sunt displăcuți, precând din contră pre căntăreții dextri și încă și cu o purtare solidă îi stiméză și iubesc. Deci nici că-și pte der unu învățător mai ușor căștiga decât pre acăsta cale simpatia și iubirea lui. Unu concurentu n'a putut ceti apostolul și nici rosti credeul. Védendu și der elu blamul său, fără de a fi îndrumat și-a cerut documentele ce le avea și dispără din satu încă înainte de a se efectui alegerea. Er ce privesce pe celalaltu concurentu, nealgebra lui proveni de acolo, că fiindu poporul de mai nainte satul de învățător încorect, deși eu l'am sprijinit destul, totuși nu voi a-lu primi fără a se informa bine despre el, și așa senatul școlasticu, ținendu alegerea suspensă, și-a ales doi membri din sinul său pre cară i-a trimis în comuna unde funcționă elu mai înainte ca învățător și după ce aceștia fură informați prin omeni competenți despre densusul s'au reintorsu pre la Of. Prot. alu nostru și depunendu-i aci documentele în numele poporului și alu senat. școl. declarară, cumcă una cu capul nu-lu voru alege și primi, și s'au rugat să li-se notifice acestu lucru și cu Prea Ven. Cons. Metrop. din Blășiu.

Deci de aci încă urméză der, că nu eu, ci poporul a aflatu cause în detrimentul acestor concurenți și bine a și făcutu. căci să judecamu numai bine, decât unu învățător nu scie rugăciunile, ore nu se comprobéză nepăsarea și impietatea sa cătră religiunea ce dăce că o profeséză? Poporul cu rugăciunile sale își imploră de susu ușurarea sôrtei sale vitrege, apoi, decât elu urăscă trădarea și renegarea, e lucru adevăritu că desprețuesce și pre cei nepăsători și impii cătră religiunea sa. Pre scurtu dășu, poporul vré docente cum se cade de calificat.

Astfel stând der acestu lucru, binevoi Prea Vener. Cons. Metr. din Blășiu a ne trimite unu învățător. Acesta inse dându față în Buciumi cu inspectorul reg. și aruncându-i acesta: Der d-ta încă estî docente calificat și totuși nu scie limba maghiară? de aci și-a esplicat că-lu voru persecuta și pre elu de va mai rămân pre aici și așa încă nesilit și-a datu abdicarea sa. Etiă der că nu pentru că i-ași fi fostu dușmanu părăsi postul său de aci acestu învățător, căci decât i-ași fi fostu dușmanu, de

bună sémă că nu i-ași fi datu cu tôte ocaziunile ospitalitate în casa și la mēsa mea.

Dupăce inse prin abdicarea acestui învățătoru acum erăși deveni în vacanță postul de învățătoru, deslușesc și aci, că cauza pentru care nu s'a putut publica concursu a fostu aceea, că abdicarea o am primitu atăt de târziu, încātu nu se putea până la începerea prelecțiunilor cu concursu implea stațiunea, ceea ce prevé dëndu senat. școl. și poporul s'a opus publicării de concursu, precum apriat se probéză acestu lucru prin protocolul investigaționalu luat în 29 Oct. a. c., care e și subșternut la Ven. superioritate.

Și acum imi mai rămâne să amintesc aci, că după ce atunci când silitu de impregiurări, cu scirea și voința superiorilor mei am funcționat ca învățătoru, și după ce ca atare din salariul meu pre sēma Bisericei am oferit 100 fl., er pe sēma școlii 80 fl., precum acăsta apriat se pte vedea și din rațiunile Bisericei, de aci der încă în modu eclatant se răștrânge atăt „lacomia de avere” mie atribuită față de Restolțiuu cât și aserțiunea: „afară de 3-4 (adecă comune din Prot. Alm mare), celelalte tôte sunt unu obiectu de speculă pentru cei chiamați să ne ocrotescă.” Dreptu aceea după ce cu acestea sunt acusat eu de speculaturu, voi da privilegiu anonimului să fiă silitu a proba cu casuri, martori și alte instrumente în locu competentu acestu lucru atăt de injuriosu pentru mine.

Și în urmă mai declar, cumcă eu nu am cunoscința, ca să fi mersu de aci „cățiva” elevi la școlă confesională din Buciumi, ci numai despre doi, der și aceștia nu pentru că nu era cine să i învățe aci, ci pentru că erau mai de aprăpe inrudiți cu învățătorul de acolo și așa fiindu sērmani părinții lor au voit să cruce speșe ce ar fi trebuit să le răspundă la susținerea școlii de aci.

Deci chiarificându-se der prin reflexiunile aci premise, cumcă aserțiunile anonimului din cestiune față cu implearea postului de învățătoru din Restolțiu și față cu cei chiamați primo-loco a conduce aci acăsta afacere, sunt false.

Nixi et salvavi animam meam!

Ioan Simoc
preotul Restolțiuului mare.

Petrihaza, 18 Noemvre 1886.

Conferința preoțescă. — În 31 Octomvre a. c. a avut locu conferința preoțescă de tōmnă din tractul protopopesu alu Sămărgitei în comuna Petrihaza, presidată prin d-lu Alesandru Bene, protopopul tractului. La acăsta conferință au luat parte toți preoții tractuali cu excepțiune a unuia singuru. Causa absentării se presupune a fi critica făcută la operatul respectivului la conferința din Sămărgita.

După celebrarea sf. liturghii, d-lu protopopu tractualu a deschis conferința prin o vorbire pētrunțtoare, în care arată pe lângă scopul, conferințelor preoțesci și unele rezultate nu neînsemnate ale acestora.

Apoi ar fi urmatu cetirea protocolului luat în conferința de primăveră ținută în Sămărgita, ceea ce inse nu s'a putut efectui, deorece acelu protocolu n'a fostu trimis încă spre aprobare din partea d lui protopopu, și acăsta din cauza agendelor celor multe. S'au cetit cu acăsta ocaziune două disertațiuni de cuprinsu moralu, ambele lucrate bine.—Intregu decursul conferinței a fostu linisit, prin ce membrii ei au arătat că sunt conscii de chiāmarea lor. Doue propuneră forte bune și demne ca să fiă aduse la cunoscința publică s'au făcutu totu cu acăsta ocaziune, anume:

Presidiul a propus ca preoții tractuali să se nisuescă din tôte puterile a înființa în fiă-care parochia magazinu de bucate, din cară după o administrare înțeleptă să pta a-și căpeta fiă-care preot lecticalul, și acăsta din acea causă, deorece scōtarea lecticalului dă forte multu lucru și chiar neplăceri.

A doua propunere este: ca fiă-care preot să fiă deobligat a face, respective a descrie „Istoria parochiei sale”.—Ambele aceste propuneră fiindu salutară au fostu primite cu plăcere.

În urmă presidiul după finirea agendelor, mulțamind membrilor pentru interesul ce au arătat în decursul conferinței și indemnându-i la activitate, dechiară ședința de închisă.

După acestea a urmatu prânțul în decursul căruia s'au ținut mai multe toaste de diversu cuprinsu.

Locul ținerei conferinței de primăveră s'a decisu comuna Batinu.

Dare de sémă*)

pentru oferte în favōrea fondului școlii române celei noue din orașul Deșiu, capitala municipiului *Solnocu-Dobeca*:

I. D. Ioan Velle, protopopu 2 fl.; Dr. Teodor Mihali, avocat 2 fl.; Vasile Hoszu, jude reg., George Gradovicu, avocat și Alexandru Cheresteșu, candidat de avocat, cu toții din Deșiu, câte 1 fl. Suma 7 fl.

II. Florianu Coceanu, avocat 5 fl., Demetriu Suci, avocat, Cehulu Silvaniei, 3 fl. suma 8 fl. Ioan Popu, posesor în Domninu 5 fl. Suma 18 fl. prin d. Coceanu.

III. Dr. Ioan Nechita, avocat 2. Czibenszky

*) Cum se se publice apelul, trimis la 2 Decemvre, când balul a fostu la 14 Noemvre? — Red.

Endre, avocat 20 cr., Sandru Dragomiru, avocat 1 fl., Dr. Ioan Maniu, jude 50 cr., Gavrilu Triff, prof. 30 cr. suma 4 fl.

IV. G. M. din Sibiu 1 fl., prin d. Remus Roșca colectat.

V. Ioan Hațeganu, Derja, protopop 1 fl., 10 cr., Ioan Petranu, Fizeșu, preot gr. cat. 25 cr., Ioan Popu, Chechișu, preot gr. cat. 10 cr., Ioan Popu, Lupōia, preot gr. cat. 10 cr., Vasiliu Popu, Gălgău, preot gr. cat. 10 cr., Vasiliu Popu, Pop-Telek 20 cr., Danilă Costea, Horoat-Chendrea 15 cr., Stefanu Berceanu, Ogruțiu 20 cr., Alexiu H. Costea, Tihău, preot gr. cat. 30 cr., Petru Vlaicu, Chechișu, docente 10 cr., Ioan Nossa, Tretea, preot gr. cat. 40 cr., Ioan Andrei, Pusta Sant-Mihaiu, preot 20 cr., Vasiliu Colceriu, Vaidahaza, preot gr. cat. 40 cr., Vasiliu Popu, Cristolțiel, preot gr. cat. 30 cr., Danilă Varga, Chendrea, docente 10 cr. Suma 4 fl. prin d. colectante Ioan Hațeganu.

VI. Dela teologii din Budapesta prin d. colectante Ioan Rebreanu dela d. Feliceanu Branu 40 cr., Basiliu Lessiu 30 cr., Ioan Rebreanu 50 cr., Ambrosiu Chețianu 30 cr., Ioan Kovary 30 cr., Em Ordeanu 30 cr., Gabrielu Precup 30 cr., Corn. Gușaiu 30 cr., I. Fabianu 30 cr., Augustinu Paulu 40 cr., Iacobu Popu 50 cr., Antoniu Cighi 40 cr., Mărgineanu 30 cr. Suma 4 fl. 60 cr. Suma totală 34 fl. 60 cr. v. a.

Din venitul balului ținut în 14 Noemvre a. c. 32 fl. 40 cr. Intregu fondul constă până acuma din 66 fl. v. a. pentru care se aduce mulțamită publică tuturor contributorilor.

Deșiu, la 2 Decemvre 1886 n.

Senatul școlii primare:

P. Mureșianu Șireganul,
senatoru școlar.

SCRİ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

PARISU, 10 Decemvre. — Cabinetul Goblet e în formare. Noua listă de ministri se publică Sâmbătă. Atăt Duclerc cât și Courcel au refusat a primi portofoliul de esterne.

ODESSA, 10 Decemvre. — Din trupele rusesci se alegu cei mai viteji soldați, cară sunt destinați a forma cadrele corpului de voluntari ce se înființeză. Bulgarii fugari au să fiă primiți cu preferință ca grade.

PETERSBURGU, 10 Decemvre. — Fōia oficială istorisescă rezultatele misiunei lui Kaulbars în Bulgaria și ajunge la concludiunea, că Rusia trebuie să îngrijescă pentru apărarea linișței și ordinii în Orientu.

DIVERSE.

Darū practicū de nuntă. — Din Anglia, țera inovațiunilor practice, vine o idee, care merită a fi imitată. Unchi, verii și alte rude demne ale tinerei părech nu'i mai dăraescă acestia de nuntă lucruri nefolositoare, care inghitu mulți bani. Șciindu bine, că ia noșle căsnicii jōcă mare rolū chiria casei, se punu în înțelegere cu mama miresei; acăsta alege o locuință po-trivită, pentru care rudele, după cum sunt de darnice, plătesc înainte chiria pe doi, cincă seu șee ani. Cu voia bună se mută tinera păreche în cuibū, în care spre bucuria ei, în locu de obișnuitele 12—15 tacāmuri, serviciu de cafea și mesciōra pentru rechisite de fumatu, găsescă cele mai drăgălașe chitanțe de chiria ale proprietarului casei.

Descântecul pentru revenirea laptelui la vaci. — Baba vrăjitoare ia unū ștreguleț (fringhiă) și alergă vaca prin curte de trei ori, după aceea o bagă în grajdū, dându încetinelu cu ștregulū peste spinarea vacii, dăce: Nea vacuțā nea, nu te strigū pe tine, ci strigū laptele tēu celū untosū și smântāna ta cea grasă, ce țā-rēmasū prin ulița satului trecēndu, prin erbă pascēndu, din isvorū apă bēndu. Laptele tēu celū smântānosū sē-lu aduc delā munte în josū, țitele sē-țā buciunescă, în șuștarū (vasulū în care se mulge) sē durgăescă. — N. J.

Descântecul pentru bube. — La acestu descântecū întrebuinteză baba vrăjitoare gândăcei, oțētū de vinū și aluatū acru; punēndu-le acestea tôte pe bubă, începe: Bubă-i inturburată, bubă inveninată, nu invenina, nu inturbura, nu strica oșe sănētose; sē eși din trupū, din vinele trupului, din fața obrazului, că de nu ei eși până de sēră, cu cuțitulū te-oiu tăia, în mare te-oiu arunca, acolo sē-țā faci locū, acolo sē-țā faci jocū, acolo țā-e casa, acolo țā-e masa, acolo sē piei, acolo sē rēșpiei, ca roua de sōre, ca spuma de mare, X. sē rămān vār-tosū luminosū. — N. J.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se potū cumpēra în totungeria lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena din 10 Decembrie st. n. 1886.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Rentă de aur, Rentă de hârtie, Imprumutul căilor ferate, etc.

Bursa de București.

Cota oficială dela 27 Noembrie st. v. 1886.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Renta română, Renta rom. amort., Credit fonc. rural, etc.

Cursul pieței Brașov

din 11 Decembrie st. n. 1886.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Bancnote românești, Argint românesc, Napoleon-d'ori, etc.

Umezeala, frigul, nu supără!

Numai fl. 1.85.

Pentru Domni: Pentru Dămine:



Impermeabile, căldurose, durabile și în adevăr admirabil de eficiente sunt din nou inventate și renumite

JACHETE (Bürger-Jacken)

Îesute desu și carl se potrivesc foarte frumos pentru Domni, Dămine, băeți și fete.

Tote cu prețul egal de numai fl. 1.85 bucată.

Aceste Jachete renumite sunt pentru ori-cine cel mai indispensabil și necesar vestmânt, și se află în colorile: suru, cafeniu, drapă, bordeaux, civit și negru.

Din lână Zephir fină numai fl. 2.85. Lână Zephir blănită numai fl. 4.

Ca măsură este suficientă a arăta deea statura e mare, mijlociu și mică. Se trimite Veritabile contra rambursă numai de 4-12

Julius Fekete, Versendungshaus in Wien V., Hundstürmerstrasse 18/59.

Pe de geaba!

Cele mai frumoase șaluri pentru dame!



Din cauza relelor afaceri și esportului slab mă vedu silitu a desface totalu întregulu meu depositu de 3000 duzine șaluri din cele mai frumoase cu ori ce prețu, și le dau cu unu prețu așa de ieftinu, încatu de abia se plătesce valoarea lănei brute, ér nicu decum prețulu fabricațiunei și alu fason. modernu.

Dau prin urmare pe catu timpu ajunge proviziunea:

1 Cărpă (măramă) pentru capu frumosă și modernă cu 80 cr., 1 Șalu mare de dame foarte elegantu și finu fl. 1.50, și fl. 2.50 din lână veritabilă de Berlinu, în cele mai pompoze coloru și cele mai frumoase ape precum: Bordeaux, granat, gendarmes, drapp, lila, brunu, negru, roșu, alb, galben, suru, verde, scoțianu, turcescu etc. în 60 fason fine, celu mai elegantu și frumosu portu pentru fiă-care damă, în casă, pe stradă, la promenadă, balu etc., practic și gentilu pentru toamnă și érnă fiind foarte căldurose.

Intrebuințede dar fie-care damă acéstă ocaziune favorabilă de ași procura aprupe pe de geaba o asemenea cărpă de capu și șalu frumosu, finu și călduros, căci din cauza comandelor foarte mari va fi întregulu depositu desfăcutu în celu mai scurtu timpu. La comandare mă rogă a mi se arăta adresa precisă, specia și colorea dorită. Se trimite în tote părțile lumei în 24 ore cu rambursă, séu trimițendu-se prețulu prin:

Wiener - Tücher - Fabriks - Niederlage

A. Gans, Wien, III. Kolonitzgasse 8/66.

Mersul trenurilor

Valabilu dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with 4 main columns: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, Teiuș-Arad-Budapesta, and Budapesta-Arad-Teiuș. Each column contains train routes, times, and prices for various stations.

Nota: Orele de nopte sunt cele dintre liniile gróse.